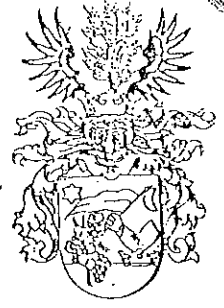

Balatonberényi Hírmondó

A Balatonberényi Önkormányzat Közéleti és Kulturális Lapja

II. évfolyam 5. szám

Ára 40,- Ft

Szent István és Balatonberény

A honfoglalás 1100. évfordulója és a közelgő Millenium új készítményt adott a helytörténettel foglalkozó egyesületek, a magyar történelem iránt érdeklődő amatőr múltkutatók számára, hogy környezetük, településük IX-XI. századi múltját feltérképezzék.

E rövid írásban a teljesség igénye nélkül szeretném olvasóink számára felvázolni lakóhelyünk névadó népségének, a Berényeknek, a múlt homályába vesző történetét.

Korabeli utazók, kereskedők tudósításaiból, valamint a bizánci császár, Bíborbanszületett Konstantin császár „A birodalom kormányzása” c. művéből tudjuk, hogy a magyar törzsek (Nyék, Megyer, Kürtgyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi) a VIII. században a Kaukázustól északra Levédiában a Kazár Birodalom területén éltek több más iráni-bolgár-török néppel. A közös szállásterület hasznos volt, mert a nomád állattenyésztés mellett már itt megismerkedtek őseink a földműveléssel, kertkultúrával. Erre utalnak ma is használt török szavaink (ól, karám, vályú, arat, búza, árpa, eke, szőlő, bor, alma, körte, dió stb.).

830 körül a Kazár Birodalomban lázadás tört ki, s mi magyarok a lázadók oldalára álltunk. A lázadást levertek, ezért a magyar törzseknek el kellett hagyni Levédiát. A kazároktól való elszakadaskor csatlakozott az Etelközbe tartó magyar törzsekhez egy másik, török származású nép, a kabarok három törzse.

A kutatások szerint a csatlakozó törzsek neve: Berény, Örs, Varsány volt.

Az etelközi vérszerződés, fejedelmválasztás értelmében a csatlakozott törzsek, katonai segédnépek felett a fejedelmek parancsolt, így a fejedelmi törzs (megyer) jelentősen tudta növelni politikai-katonai szerepét a magyar törzsszövetségben. A kabarok (Berény, Örs, Varsány) elsősorban katonai feladatokat kaptak, háborúk, hadjáratok során az elő- és utóhad kockázatos szerepét töltötték be.

Hadrendbe való állításuk nem lehetett gond, hisz ugyanazt a lovas-íjász, könnyűlovas harcmódot, taktikát alkalmazták, mint a magyarok, így a Kárpát-medence elfoglalásában jelentős szerepük lehetett.

A honfoglalás után a három kabar törzset, más néven „fekete magyarokat” a határszélek közelében telepítették le (Nyírség, Nyitra, Bánság), feladatuk a gyepük védelme volt. Valószínűsíthető, hogy katonai szerepük miatt jelentős számban vettek részt Árpád-házi hercegek oldalán a kalandozásokban, de irányításukat, a felettük való rendelkezés jogát a fejedelmek nem adta ki a kezéből.

A kabar törzsek szerepe és feladata Géza fejedelem uralkodása (970-997) alatt változott meg.

Géza készítette elő az államalapítást, elkezdte a magyarság keresztény hitre térítését, és úgy döntött szakít a régi pogány szokással, mely szerint a legidősebb Árpád-házi herceg, Koppány Somogyország ura, öröklé a fejedelmi címet, özvegyet, vagyont. Utódjául fiát, Vajkot, aki a keresztiségben az István nevet kapta, fogadtatta el, de tudta, hogy a törzsek és nemzetségek között vannak olyanok, akik az új rend ellenségei. Géza és István saját törzsük katonai erején kívül, államszervező harcaik során támaszkodhattak a kabar törzsekre is. A hatalomra veszélyes erőket, fontos utakat, várakat, réveket Örs, Berény, Besenyő telepekkel vették körbe.

A fentiek miatt nem véletlen, hogy éppen Koppány szálláshelye körül található a legtöbb Örs, Berény, Besenyő település, helységnev. Géza és István meg akarta akadályozni, hogy Koppány elérje a Veszprém, Székesfehérvár fejedelmi központok felé vezető utakat.

István jól számított, hisz Géza fejedelem halála (977) után ősi pogány szokás alapján Koppány követelte magának a fejedelmi címet. A véres, döntő ütközet valahol Veszprém és Várpalota között zajlott le. István „modernebb” hadseregének szárnyait a magyar-kabar-besenyő könnyűlovaság adta, így feltételezhető, hogy berények is résztvettek a küzdelemben.

I. István, hogy királyi címét biztosítsa, a további támadások elkerülése érdekében újabb Kabar és más katonai segédnépek telepítésével vette körbe a már legyőzött Koppány területét. Somogy nyugati részén lévő fontos hadi út a Kis-Balatonon egy révátkelőn át vezetett. Az átkelőhely és a két végén lévő vár (Kolon vár, Zalavár) védelmére István berényeket, örsöket, besenyőket telepített le. Ez magyarázza az átkelő védelmére telepített ma is meglévő települések láncolatát, habár nevük az idők során többször változott, az biztos, hogy létrejöttük Szent István királyunknak köszönhető. Balatonberény, Balatonszentgyörgy (Besenyőszentgyörgy), Vörs eredeti neve nem volt más mint Berény, Besenyő, Örs.

Lakóhelyünk Balatonberény létrejötté így függ össze az államalapítással, Szent István király tevékenységével.

Bátran állítom, hogy településünk Berény néven közel 1000 éves (vagy régebbi) múltra tekinthet vissza, amelyre büszkék lehetünk, mert létrejötté az államszervezés egyik apró, de számunkra fontos epizódja volt.

Horváth Zoltán

Jeles napok, néphagyományok

Augusztus - Kisasszony hava

Nagyboldogasszony napja - augusztus 15.

Nagyboldogasszony - népiesen Nagyasszony - napja Szűz Mária mennybemenetelének ünnepe. Az eseménynek már a középkorban igen nagy kultusza volt. E nap jelentős szerepet játszik a néphagyományban.

Egyes vidékeken, az ünnep előestéjén a hívő asszonyok a temetőben gyülekeztek egy frissen ásott sír körül, a „dicsőséges olvasót” imádkozták, majd epikus énekekben mesélték el Mária mennybemenetelének történetét. A Mária kegyhelyeken búcsúkat tartottak, ahol a virágokkal ékesített ravatalon fekvő Mária-szobor mellett virrasztóénekeket énekeltek.

Nagyasszony ünnepe számos vidéken dologtíltó nap is volt. Az asszonyoknak ilyenkor tilos volt kemencében sütni, folyóban fürödni, kendert áztatni. Nagyboldogasszony, a magyarok Nagyasszonya keresztény államiságunk kezdetétől hazánk, népünk védelmezője, oltalmazója.

Szent István napja - augusztus 20.

Géza fejedelem és az erdélyi „gyula” lánya, Sarolta házasságából született István, Magyarország első királya 977-ben. Szülei és nagybátyja, Mihály még 974-ben felvették a kereszténységet, tehát István kereszténynek született. 995-ben feleségül vette II. Henrik bajor herceg lányát, Gizellát. Atyja halála után pedig a vezérek és a nép választásából Magyarország királya lett (1000-1038.) Feladatául tűzte ki a nyugati értelemben vett keresztény állam megszervezését. Rövid időn belül a középkor legkövetkezetesebb keresztény uralkodója, a kereszténység védelmezője, országán belül „Krisztus helynöke” lett. A legendák több gyermekét említik, de csak Imre volt hiteles történeti alak. Hozzá írta „Intelmeit” (ld. 3. oldal), s őt akarta utódjává tenni. Imre herceg halála után, mivel nem tudott jelölni senkit - a legenda szerint -, a Szűzanya lábai elé helyezte a magyar koronát, és neki ajánlva országát, nemzetét, 1038. augusztus 15-én (Nagyboldogasszony napján) meghalt.

Országalapító Szent István királyunk életéről sokszor, sokan, sokféleképpen írtak. Elévülhetetlen érdeme keresztény államiságunk megteremtése, a környező népekkel a jószomszédi viszony megteremtése, az idegenek befogadása. Ő kezdeményezte a királyi birtokok és a vármegyerendszer kiépítését.

Nem a hatalom, hanem a nép kezdte szentként tisztelni, VII. Gergely pápa 1083-ban Őt és fiát, Imrét, illetve László királyt a szentek sorába iktatta, s a magyar nép ettől kezdve kegyelettel üli meg a szent király „testének felemeltetése” napját, augusztus 20-át.

Nemzetivé vált egyházi hagyományunk nyomán a Boldogasszony után Szent István az ország első patrónusa. Ez a bizalom a vele összefüggő helységnevekben is visszatükröződik (pl. Szentistván, Királyszentistván, Szentisváánkút stb.). A barokk óta él a fényes, nemzeti reprezentációnak számító Szent István napi körmenet.

Szívesen választották a szent királyt a céhek patrónusának, így a szegedi és aradi magyar szabók és a szegedi csizmadiák is céhpatrónusként tisztelték. Jellemző, hogy a szegedi szabású csizmaszár díszes, szív alakú kivágásának szentistvánkivágás volt a neve. István király a bányászoknak és pénzverőknek is védőszentje. István a legjellegzetesebb magyar keresztnév. Szent István a népi szóláshagyományban is él; a simasági templom közvetlen bejárata előtt áll hatalmas szobra alacsony

talpazaton. A hívek fölérnek a lábáig, ami szintén nagyméretű. Innen a szólás a nagylábú emberre: akkora a lába, mint Ságón Szent Istvánnak. Az újabb hagyomány szerinti „új kenyér” megszegése is erre a napra esik.

Szent Bertalan napja - augusztus 24.

A tizenkét apostol egyike Bertalan, akit Szent János Nátánaelnek nevez. Szent Bertalan napját a néphagyomány az őszi kezdetének tekinti, és e nap időjárásából jósolnak a száraz, vagy esős őszi évszakra. E nap egyes vidékeken „vajköpülő” nap volt. Úgy vélték, hogy az ekkor köpült vajnak gyógyító ereje van. A beteg testrészek egészségesek lesznek tőle. Ám, ha egy kanállal a búzába tesznek belőle, abba nem esik bele a féreg.

Szeptember - Szent Mihály hava

Egyed napja - szeptember 1.

Kr. u. 640-ben született Athénben az az „Aegidius” nevű szent életű férfi, aki „Egyed” néven vált ismertté hazánkban. Magas kort ért meg, és életét a szegények segítésére áldozta, a lelki tökéletesség elérésére törekedett.

A néphagyomány szerint Egyed napján kell kezdeni az őszi búza és rozs vetését. Azt tartják, hogy aki ekkor elveti a gabonát, az bő termésre számíthat. Ilyenkor fogják hizóra a disznót, ha azt akarják, hogy karácsony táján vágásra érett legyen. E nap időjárásából is jósoltak. A meleg, napsütéses időből hosszú, szép ősze lehet következtetni, míg az e napon hullott eső hideg évszakot jelent.

Kisboldogasszony napja - szeptember 8.

Kisboldogasszony, vagy Kisasszony napja Szűz Mária születésének ünnepe. Sokfelé ezen a napon kezdik a dióverést. Időjóslást is végeztek e nap időjárásából; úgy vélték, ha ekkor buborékosan esik az eső, akkor hosszú, nedves ősz lesz. A „Nagyboldogasszony” (augusztus 15.) és „Kisasszony” közötti időszakot általában a téli ruhák szellőztetési idejének tartják. Egyes vidékeken ekkor szellőztetik a búzát is, hogy ne dohosodjon meg. A Kisasszony napkor elvetett búzát szentelt vízzel locsolták meg, végül magasba dobták a zsákokat, kérve a Mindenhatót, hogy akkorára nőjön a búza.

Mária napja - szeptember 12.

A Szűzanya tiszteletére szentelt templomok többsége ekkor tartja búcsúját, és a Mária kegyhelyek is benépesülnek a zarándokok sokaságától. A név gyakorisága miatt a magyar nyelvterület egyik legkedveltebb népi ünnepe az, amelyre a faluról elszármazott rokonokat, barátokat is meghívják. Mária fájdalmának hű kifejezői a magyar költészet „Mária-siralmai” de a Szűzanya fia halála felett érzett szenvedését számtalan formában feldolgozta a képzőművészet is.

A csíki székelyek sokféle kereszteltekkel, templomi lobogókkal keresik fel e napon a Mária kegyhelyeket. Imaesteket tartanak, és Mária-énekeket énekelve panaszozzák el a Szűzanyának keserveiket:

„Viharon, véssen át, íme felzúg Hozzád
Nyomorunk jajszava.
Segítsd meg népedet háborgó tengerek
Csillaga, Mária!”

Stilling Ferenc

István király intelmei Imre herceghez

A keleti és a nyugati császárságban egyaránt ismeretes volt az úgynevezett „Királytűkör”, amelyben az uralkodó az utódjának, rendszerint a fiának olyan intelmeket, tanácsokat és gyakorlati útmutatókat mond el és köt a lelkére, amelyek föltétlenül szükségesek, hogy a trónörökösből majdan jó uralkodó váljék.

Kezdetben Rómában és Bizáncban volt szokás a Királytűkör készítése, de később szinte valamennyi keresztény királyi udvarban meghonosodott. Ilyen Királytűkörnek tekinthető az Intelmek is, amelyben Szent István király a Tízparáncsolat mintájára tíz fejezetbe tömöríti mindazt, amit Imre fiának lelki és szellemi örökségként át akar adni.

Az Intelmek konkrét szerzője ismeretlen, bár a szerzősége vonatkozólag négy különféle véleményt is ismerünk:

1. Egy ismeretlen udvari pap munkája, aki a király közelében élt és tevékenykedett.
2. Az Intelmek teljes egészében Szent Istvánnak tulajdonítható.
3. Szent István szellemében és akaratának megfelelően Szent Gellért állította össze növendéke, Szent Imre számára.
4. A legutóbbi nézet szerint Thanymar korveyi bencés szerzetes, a hildesheimi püspöki iskola és káptalan elöljárója az Intelmek szerzője, aki Szent István megbízásából készítette el a művet.

Bármelyik nézetet fogadjuk is el a négy különböző vélemény közül, egy biztos, hogy az Intelmekben ott lüktet Szent István egyénisége, tiszta lelke és szelleme. Ami pedig az Intelmek keletkezésének idejét illeti, mindenképpen Szent Imre herceg halála (1031) előtt írták.

Az újabb kutatások szerint, Thanymar atya szerzőségéhez igazodva, 1020 körüli évekre teszik a történések. Most pedig a lényegét kiragadva, ismerkedjünk meg magával a magyar Királytűkörrel, az Intelmekkel.

I. A katolikus hit megőrzéséről

„Ha a királyi koronát meg akarod becsülni, legelőször azt hagyom meg, tanácsolom, illetve javasolom és sugallom, kedves fiam, hogy a katolikus és apostoli hitet akkora buzgalommal és éberséggel őrizd, hogy minden Istentől rendelt alattvalódnak példát mutass, s valamennyi egyházi személy méltán nevezzen igaz keresztény hitvallású férfinak; enélkül bizony, tudd meg, sem kereszténynek, sem egyház fiának nem mondanak.”

II. Az egyházi rend becsben tartásáról

„Fiam, napról napra virágzó szorgalommal kell őrködnöd a Szentegyházon, hogy inkább gyarapodjék, mintsem fogyatkozzék.”

V. Az igaz ítélet és a türelem gyakorlásáról

„Ha türelemmel kitartotok, megszentelitek lelketekeket! Ehhez tartsd magad, fiam: ha becsületet akarsz szerezni királyságodnak, szeresd az igaz ítéleteket, ha hatalmadban akarod tartani lelkedet, türelmes légy.”

VI. A vendégek befogadásáról és gyámolításáról

„...megparancsolom neked fiam, hogy a jövevényeket jóakarattal gyámolítsd és becsben tartsd, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak.”

VII. A tanács súlyáról

„A tanács állít királyokat, dönt el királyi sorsokat, védelmezi a hazát, csendesíti a csatát, győzelmeket arat, kerget támadó hadat, behívja a barátokat, városokat őrat, és ő ront le ellenséges várakat.”

VIII. A fiak kövessék az elődöket

„A legnagyobb királyi ékesség, az én tudásom szerint, a királyelődök után járni, a szülőket utánozni... Ezért, kedves fiam, apád rendeletei, vagyis az én rendeleteim mindig legyenek szemed előtt, hogy szerencsédet mindenütt királyi gyeplő igazgassa.”

X. A kegyességről és az irgalmasságról, valamint a többi erényről

„Az erények ura, a Királyok Királya, miként égi serege áll kereken tíz karból, úgy életed vitele kerekedjék ki tíz parancsból. Kell, hogy a királyt kegyesség s irgalmasság díszítse, de a többi erény is hassa át és ékesítse.

...Légy irgalmas minden erőszakot szenvedőhöz; légy türelmes mindenképp, nemcsak a hatalmasokhoz, hanem azokhoz, akik nem férnek a hatalomhoz.

Légy alázatos is, hogy Isten felmagasztaljon, most és a jövőben. Légy majd mértékletes, hogy mértéken túl senkit se büntess vagy kárhoztass. Légy szelíd, hogy sohasem harcolj az igazság ellen. Légy becsületes, hogy szándékosan soha senkit gyalázzal ne illess. Légy szemérmes, hogy elkerüld a bujaság minden büztét, valamint a halál ösztönzőjét.

Mindez, amit fentebb érintettünk, alkotja a Királyi Koronát, nélkülük sem itt nem tud senki uralkodni, sem az örök uradalomba bejutni. Ámen.”

Emlékezés Szent István királyra 1999-ben!

Határainkon belül és kívül, ahol magyar él, a kistelepüléstől a nagyvárosig, találkozunk szoborral, kopjafával, templommal és kápolnával, amit Szent István tiszteletére szenteltek vagy az Ő emlékezetét idézi, neki állít emléket.

Ezer év, de nagy idő! Kutatók munkájának köszönhető, amit tudunk róla, és a korról, amelyben élt.

Nézzük a kort és nézzük az embert!

Miben volt nagy István király? Ellenfelei is elismerik, hogy a szentté avatott király rendkívüli tehetséggel rendelkező reálpolitikus volt. Történelmi érdeme, hogy felismerte, ha nem vesszük fel a kereszténységet és vele az európai kultúrát, sorsunk ugyanaz lesz, mint a hunoknak és az avaroknak; néhány nemzedéknyi idő után, elenyészünk, mint tavasszal a hó...

Bizonyított, hogy a kereszténység nem csak ideológiai támasz. Eleinknek a kereszténység már a honfoglalás előtt ismerős volt. Az erőszakkal való keresztelés idegen István királytól. Az Etelközben találkoztak elődeink a kereszténységgel (ld. Cirill és Metód legendája). 860 körül a bizánci császár küldöttségében vett részt Cirill; akit a kazár kagánhoz menet, magyar csapat lepett meg. A magyarok farkas módra üvöltve meg akarták ölni őt, de imáját mondva, Kirie eleiszont mondott, mire a magyarok megszelídültek, meghajoltak előtte, és meghallgatták szavait, aztán elengedték őt, illetve őket. Bulcsú és Tormás 948-ban Bizáncban veszi fel a keresztiséget, István és Géza uralkodása előtt. Géza felesége, Sarolta apja hívő keresztény volt. Szent Adalbertről írják, hogy a politikával összekeveredett kereszténységet hogyan akarta megtisztítani. A Cluny-i reformot élő szerzeteseket hívják be az országba és a lelkiületben felkészült magyarokat ezek a szerzetesek fogják megkeresztelni. Merjünk hát úgy nézni a történelemre, és abban a kereszténység elterjedésére, hogy az egy isteni ígéret beteljesítése, nem pedig a társadalmi fejlődés egyik fokának szükségszerű ideológiája, vagy történelmi véletlen. Miért ne láthatták volna őseink az evangéliumban a valódi örömhírt? Megkeresztelkedésünk tehát nem pusztán politikai sakkhúzás, egy zseniális uralkodó belátásának eredménye. A tudományos tények erről tesznek tanúságot.

A magyarok megtérítése.

Aránylag gyorsan és nagyobb véráldozatok nélkül történt. Koppány lázadása is nem a régi hit visszaállításáért történt, hanem a trónért. Gellért is a politikai harcok áldozata lett. Tehát nem Szent István csinált a nomád magyarokból letelepült földművelőket, és nem is Ő térítette meg a magyarokat, hanem István felesége, Gizella királyné.

Szent István érdemei.

Mi érdem marad ezután Szent Istvánnak? Sokkal több, mint gondolnánk. Őszinte, igaz keresztény volt, aki komolyan vette a Krisztusi tanítást. A kereszténység megtisztításában segítette őt felesége, az immár boldoggá avatott Gizella és a Cluny-i reformtól átítatott szerzetesek. Csaknem egy évezredig bevált egyház- és államszervezetet hozott létre, olyan keresztény szellemű törvényeket alkotott, melyek éppen e szellemiségükkel emelkedtek ki a kortárs királyok törvénykezéséből és gyakorlatából. Kortársai, a dinasztikiákat alapító lengyel és cseh király, irgalmatlanul megtoroltak minden ellenszegülést, a trónkövetelőknek egész rokonságát a legkisebb csecsszopóig kiirtották. Szent István őszintén megsíratta Koppányt is, akit akarata ellenére négyeltek fel lovagjai; megkegyelmezett a Vazul fiaknak, akik aztán a későbbiekben követték Őt a trónon; megbocsátott a hálóttermébe lopkodott orvgyilkosnak is. Intelmeiben az alázat és a szeretet az útmutató. Igazi keresztény király akart lenni és az is lett: kegyes, igazságos és békeszerető. Példája átragyog a századokon, és Magyarország akkor és azután is nemegyszer a keresztény értékek őrzésében példát mutatott szerencsésebb és gazdagabb nyugati testvéreinek. Az Árpád-házi királyok korában az egyetlen európai keresztény királyság, melyben mohamedán és zsidó alattvalók gyakorolhatták vallásukat.

Szent István öröksége.

Nagy egyéniség volt István király. Példája nagy hatással volt nem csak a kortársakra, hanem nemzedékekre is. Népünk ereje a történelem során csodálatosan megmutatkozott. A magyar társadalom ebben a szekularizált állapotában is türelme- sebb és keresztényibb magatartást tanúsít vallási, etnikai kisebbségeivel szemben, mint bármely szomszédunk. Ez a magatartás Szent István öröksége. Ezt sugározta szét életében és tette hazánkat Európa legvonzóbb országává, ahová lovagok, papok, polgárok és telepések, üldözött kisebbségek, a hitük miatt menekülők szívesen jöttek, mert keresztény légkör vette körül őket: törvényesség és biztonság. Alig volt földrészünkön nagyobb hatású uralkodó vagy egyéniség, mint Ő. Ünnepeink büszkén és hálával. Ott, túl sem szűnik meg min- ket formálni, és értünk könyörögni, hogy ez a szellemiség velünk és még meg nem született gyermekeinkkel együtt végleg el ne tűnjön a világból.

Ő legyen a reménységünk.

Brieber László
plébános

POSTALÁDA

Majorett- és táncsoport alakult a Balatonszentgyörgyi Általános Iskolában

Az együttes 1998. januárjában alakult 24 fővel. Legfőbb célja az volt, hogy a gyerekeket megismertesse a tánc különféle fajtáival és fejlessze táncos mozgáskultúrájukat.

A csoportba bárki jelentkezhet, aki szereti a zenét és kedvet érez ahhoz, hogy a tánc szépségeit megismerje. A csoport tehát nem válogatott csoport.

Tagjai 10-13 éves korú általános iskolás lányok. Többször felleléptünk iskolánk rendezvényein, többek között a szülők bálján, évzárókon, sportrendezvényeken, úttörőversenyeken.

Minden évben szereplünk Balatonberényben május 1-én a falunapon; az Idősekért és Gyermekért Alapítvány bálján és augusztus 20-án is. Terveink között szerepel az ősszel Tabon megrendezendő Somogyi Táncnapokon és tavasszal a Hévízen megrendezendő Országos Majorette találkozón való részvétel.

A csoport létrejöttét és működését köszönhetjük a következő szervezeteknek és támogatóknak:

- a Balatonszentgyörgyi Általános Iskolának
- a Balatonszentgyörgyi Általános Iskola úttörő szervezetének
- a Balatonszentgyörgyi Általános Iskola Szülői Munkaközösségének
- a Balatonszentgyörgyi Önkormányzatnak
- a Balatonszentgyörgyi Iskolaszék Alapítványnak
- a Balatonberényi Iskolaszék Alapítványnak
- a Balatonberényi Idősekért és Gyermekért Alapítványnak
- a Balatonberényi Önkormányzatnak

Van vállalkozó támogatónk is: Beszenszki József Balatonszentgyörgyről.

Ruháinkat és esetleges felszerelésünket a szülők társadalmi munkában készítették. Sokat köszönhetünk ebben Varga Lajosnak és Varga Lajosnak Balatonberényből, és Horváth Katalinnak Balatonszentgyörgyről.

Műsorainkkal elsősorban iskolánk rendezvényeit szeretnénk színesíteni, de emellett szívesen tesszünk eleget bármely meghívásnak is a környéken.

Ezennel szeretnénk köszönetet mondani támogatóinknak és a szülőknek, hogy lehetővé tették ennek a csoportnak megalakulását és működését.

Tolnai Lászlóné
csoportvezető

„Jöjj és segíts!”

felirattal néhány hete a Balaton parti virágutcák környékén kézzel írott felszólító plakátokat láthattunk, melyek társadalmi munkára hívták a nyaraló tulajdonosokat.

Nagy örömünkre a mozgósítás jól sikerült! Nagyon sokan – szám szerint 70 fő – érezte szívügyének a segítségnyújtást. Tette ezt azért, hogy tisztábbá, szebbé varázsolja környezetét a Balaton menti partszakaszt. Szívet melengető látvány volt a sok szorgos kéz a tenni akarás, a segítség. Munkájuk során néhány óra alatt megváltozott a partszakasz képe. Az összegyűjtött szemetet, kidőlt fákat, fahulladékot, partra sodort nád- és hínáradványokat kocsikra rakták, sepertek, gereblyéztek, fűrészeltek, követ talicskáztak, tették, amit kellett! Mindannyiunk számára jó érzés volt, hogy ilyen szép számmal jöttünk össze.

Követendő példája ez a cselekedet annak, hogy közös erővel nagyon rövid idő alatt, rendkívüli dolgokat lehessen megoldani. Sokat jelentett, hogy a helyi vezetés – Önkormányzat, GAMESZ – a szervezett munkanapra gépeket, teherautókat biztosított és a Polgármester úr is megtisztelte a társadalmi munkásokat azzal, hogy személyesen el látogatott a partra a munkakezdés időpontjában. Ezúton szeretnék köszönetet mondani mindenkinek segítőkész munkájáért, melyre a jövőben is szeretnénk számítani!

Próbáljuk meg közösen – kéz a kézben – tenni azért, hogy környezetünk tisztább, szebb és rendezettebb legyen. Kérjük ehhez úgy a lakók, mint az Önkormányzat segítségét, mert így sikerül csak igazán széppé varázsolni a szóban forgó partszakaszt mindannyiunk meglegedésére!

Tisztelettel és köszönettel:

Bacsá Ferencné

Kezdődik az iskola...

Lassan vége a vakációnak, melyet remélem mindenki tartalmasan töltött el. Néhány időpontot közlök a közeledő tanévvel kapcsolatban.

1999. augusztus 31-én (kedd), este 18 órakor tartjuk a tanévnyitó ünnepélyünket az iskolában, melyre szeretettel várunk minden szülőt és kisdíákot. Az ünnepély után kerülnek kiosztásra a tankönyvek.

Másnap, szeptember 1-én (szerdán) reggel 8 órakor megkezdődik a tanítás.

Kívánom, hogy az elkövetkezendő két hét is teljen ugyanolyan jól, mint az eddigiek.

Bertókné Vadál Erzsébet
igazgató

NABE HÍREK

A Nők a Balatonért Egyesület ez év áprilisában meghirdette a „Virágos Berényért” versenyt. 2 kategóriában nevezhettek a tulajdonosok: a leg-szebben virágosított

- 1) Magánház
 - a) Előkert
 - b) Ablak
 - c) Erkély
- 2) Intézmény (iroda, üzlet, étterem)
 - a) Előkert
 - b) Ablak
 - c) Erkély

A felhívásra 21 magánház és 6 intézmény nevezett be. A nyár folyamán 2 alkalommal, egy 4 tagú bizottság látogatta meg a benevezett ingatlanokat. A bírálati szempontok a következők voltak:

- a környezet tisztasága, gondozottsága
- a virágok, növények elhelyezése, ápoltsága
- színhatás
- a kert kialakítása
- a környezeti harmónia

Az összesített pontszámok alapján az intézmények közül:

I. helyezést ért el: János Pince (tul. Druskóczi János)

Magánházak:

- I. helyezett: Pichler Szabolcs (Irányi u. 6.)
- II. helyezett: Szűcs Lászlóné (Szabadság u. 5.)
- III. helyezett: Simon Lászlóné (Rozmaring u. 3/2)

A zsűri különdíjjal jutalmazta:

- Király Sándor (Irányi u. 15.)
 Horváth Lászlóné (Irányi u. 9.)
 Gand Józsefné (Dózsa Gy. u. 41.)
 Horváth Lászlóné (Kodály u. 1/B)

Valamennyi résztvevő jutalomban részesül, amelyet az augusztus 20-i ünnepélyen vehetnek át. Eredményes és színvonalas munkájukat köszönjük, és a további együttműködés reményében gratulálunk.

NABE
 balatonberényi csoportja

A NABE balatonberényi csoportja a SOROS ALAPÍTVÁNY „Helyi összefogáson alapuló településfejlesztés” pályázatán 174000,- Ft támogatást kapott.

Fejfájások!

Csaknem minden embernek van egy-két „gyenge pontja”, amely jelzi, hogy valami negatív fizikai vagy pszichológiai behatás, stressz érte a szervezetet. Van, aki náthás lesz, vagy emésztési panaszokkal küszködik, és van, aki hajlamos a fejfájásra.

A rendszeresen visszatérő fejfájás komoly egészségügyi probléma, mert az esetek legnagyobb részében a szervezetünk figyelmeztet minket: pihenésre van szükségünk, vagy meg kell oldanunk egy érzelmi problémát, vagy ki kell küszöbölni valamilyen környezeti ártalmat, vagy meg kell változtatni az étrendünket, esetleg az életmódunkat.

Sokan migrénnek nevezik az erős fejfájást, de orvosi értelemben a migrén mindig a vérerek keresztmetszetének változása következtében alakul ki. Kezdetben az erek összeszűkülnek, így kevesebb vér áramlik át rajtuk, és ez megzavarja az adott agyi terület működését.

A migrénre való hajlam örökölhető, és az életmód is nagyon befolyásolhatja a migrénes roham kialakulását. Egyik fő kiváltó oka a stressz, de érdekes módon a roham akkor lép fel, amikor a stressz már csökkenő félben van. A migrénes fejfájást egyes élelmiszerek is kiválthatják; többek között aogyoró, csokoládé, kávé, sajt vagy az alkohol.

Sokan ismerik azt a fajta fejfájást, ami általában homlokon, halántékon vagy tarkón kezdődik. Ennek kiváltó okai lehetnek: érzelmi problémák, éhség, alváshiány, erős zaj, hosszan tartó fárasztó munka, hőség vagy hideg, vagy a családban lévő feszültség, gondok stb. Tehát bármely fizikai vagy érzelmi stressz kiválthatja.

Sok esetben magas vérnyomás vagy a nyaki csigolyák elváltozása áll a háttérben, ilyenkor általában merevséget mutatnak a nyak és a váll izmai. A fájdalomcsillapítóval nem rendeződő fejfájás mellett nem szabad alapos orvosi kivizsgálás nélkül elmenni.

Ritkábban, de előfordulhat fertőzés, gyulladás, vagy bármely szervi rendellenesség okozta fejfájás is, ilyen esetben forduljunk orvoshoz, és semmiképp ne szedjünk fájdalomcsillapítót rendszeresen.

Törődjünk magunkkal, mert az egészség a rend, a betegség a rend megbomlása.

Dr. Zsoldos Miklós

Kiskerti Kalendárium

Időszerű növényvédelmi teendők

A meggy-, kajszai-, cseresznyefákat a tavasszal erős monília fertőzés sújtotta. Ezért indokolt a szüret utáni védekezést is elvégezni. A hajtások, ágrészek elszáradását okozó monília betegség mellett, sok levélbetegség is rontja az idei évben a gyümölcsfák növény-egészségügyi helyzetét.

A gyakori csapadék - az időszakonként perzselő meleg, kedvező feltételeket biztosítottak a cilindrospiroknak, klaszterospiroknak és blumeniellás levélfoltosságnak.

A betegség tünetei: A levél színén kárpintpiros foltok formájában jelennek meg, a fonákon pedig sárga apró foltok alakulnak ki, melyek később összeolvadnak, esetenként kihullanak, a levél vörösdílik, majd elsárgul, elszárad, és idő előtt lehullik.

A korai nyári lombhullás a fás részek részleges, majd teljes pusztulását segíti elő.

Védekezni kell az elszaporodó gyümölcsfa-takácsatkák és a helyenként érzékelhető levélaknázó-molyok ellen is.

Felhasználható növényvédő-szerek:

Vandozeb 20-30 dkg/100 l vízhez, Dithanl M-45 20 dkg/100 l víz, Delcis SP 10 dkg/100 l víz, Miltox Special 30-50 dkg/100 l víz, Champion 50 WP 20-30 dkg/100 l víz.

Rovarölő-szerek:

Unifox 50 EC 1 db/100 l víz, Bi-58EC 1 db/100 l víz.

Őszi lombhullás előtt ajánlatos még egy lombfertőtlenítést végezni: Bordói por 1 kg/100 l víz, Tiosol 1-3 l/100 kg víz - adagolási készítménnyel.

Ezen védekezések elvégzése után, remélhetőleg a jövő évben egészségesebb fákat fogunk látni.

Csóti Klára
falugazdász

KÖZLEMÉNY!

A kukorica garantált áras felvásárlására 1999. augusztus 31-ig lehet jelentkezni a Somogy Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz.

A szükséges nyomtatvány beszerezhető a falugazdánál.

Garantált ár: 1400,- Ft + ÁFA mázsánként.

Csóti Klára
falugazdász

Önkormányzati hírek

KÖZLEMÉNY!

Balatonberény község önkormányzata

az építendő naturista szálloda

területének hasznosításáról

1999. augusztus 24-én 18 órakor

köz meghallgatást tart

a Kultúrházban.

Kérjük a lakosságot, hogy a téma fontosságára való tekintettel minél nagyobb létszámban megjelenni szíveskedjenek.

Rendelet az 1999. évben nyújtandó tankönyvtámogatásról

- A balatonberényi iskolába járó (1-4. osztály) és a balatonszentgyörgyi iskolában tanuló (5-8. osztály) diákok teljes tankönyvköltségét az önkormányzat kifizeti.
- A vidékre járó (5-8. osztályos) tanulók teljes tankönyv költségét az önkormányzat átvállalja.
- Az 1-4. osztályos vidékre járó tanulók tankönyvköltsége szociális kérelem alapján igényelhető.
- Középiszkolai, szakmunkásképző iskolai tanulmányait nappali tagozaton folytató diákok egységesen 8000,- Ft támogatásban részesülnek.
- Felsőfokú tanulmányokat folytató főiskolai, egyetemi hallgatóknak, akik nappali tagozatra járnak, és első diplomájukat szerzik meg, 10000,- Ft támogatást biztosít az önkormányzat.

Az összeg kifizetésének feltétele:

Iskolalátogatási bizonyítvány (igazolás) beszerzése a tanulmányok folytatásáról.

Az osztályt ismétlő tanulók tankönyvtámogatásban nem részesülhetnek.

Közfelfű

űgyeletek

Orvosi űgyeletek:

Augusztus 14-15.	Dr. Zsoldos Miklós	Tel. 377-668
	Balatonberény, Béke u. 4.	
20.	Dr. Moór István	Tel. 376-606
	Balatonkeresztűr, Új Élet u. 1/A.	
11-22.	Dr. Bollók Sándor	Tel. 376-015
	Balatonkeresztűr, Keszeg u. 7.	
28-29.	Dr. Darabont Ferenc	Tel. 377-036
	Balatonszentgyűrgy, Berzsényi u. 82.	
Szeptember 4-5.	Dr. Zsoldos Miklós	Tel. 377-668
	Balatonberény, Béke u. 4.	
11-12.	Dr. Moór István	Tel. 376-606
	Balatonkeresztűr, Új Élet u. 1/A.	
18-19.	Dr. Darabont Ferenc	Tel. 377-036
	Balatonszentgyűrgy, Berzsényi u. 82.	

Figyelem! Az időpontok változhatnak, pontos információ az orvosi rendelőnél van kifűggesztve.

Állatorvosi űgyeletek:

Augusztus 14-15.	Dr. Geszti János	Tel. 340-096
	Somogyvár, Május 1. u. 13.	
20-22.	Dr. Kozt László	Tel. 377-794
	Balatonszentgyűrgy, Berzsényi u. 101.	
28-29.	Dr. Fűlöp Endre	Tel. 312-672
	Marcali, Arad u. 4.	
Szeptember 4-5.	Dr. Savanyó József	Tel. 322-470
	Bűhűnye, Csokonai u. 17.	
11-12.	Dr. Geszti János	Tel. 340-096
	Somogyvár, Május 1. u. 13.	
18-19.	Dr. Fűlöp Endre	Tel. 312-672
	Marcali, Arad u. 4.	

Programajánló

1999. augusztus 20.

16³⁰ űnnepi megemlékezés a kopjafánál

- Himnusz
- Szavalat
- Trombitaszóló
- Koszorűzás
- űnnepi beszéd

17⁰⁰ űnnepi szentmise, kenyérszentelés (a templomban)

Majorette-csoport felvonulás

18³⁰ űnnepi műsor a sportpálya melletti parkolóban

- Himnusz
- Program-ismertetés
- Himnusz (előadja: Osvald Bálint)
- Trombitaszóló
- űnnepi beszédet mond Gazda János polgármester
- A balatonberényi Csiri-biri színjászó-csoport műsora
- Vers, monda, tánc
- A csíkszentimrei testvérközűség népi tánc csoportja
- Kenérszegés
- NABE „Virágos Berényért” verseny eredményhirdetése
- A balatonberényi népdalkőr Tiszán innen Dunán túl címmel népdalcsokrot ad elő
- Szózat

További műsorok:

- Varázshangok gyermekalapítvány műsora
- Tábortűz
- A Magyar Tenger Vízisport Egyesűlet fáklyás vízi felvonulása
- Utcabál (Party Band)

Rossz idő esetén az űnnepi műsor a Kultűrházban lesz megtartva, a szabadtéri programok (tábortűz, vízi felvonulás, utcabál) elmaradnak.

Szerkesztűség: Horvát Zoltán, Barjárné Martin Judit, Garai Krisztina, Gazda Tamás, Iván Katalin, Kánya Antalné, Kenéz László, Péter Beáta, Stilling Ferenc, Tikos Lászlóné, Tilesch Balázs
 Kiadja: Balatonberény Képviseű-testűlete
 Felelűs kiadű: Gazda János
 Postacím: 8649, Balatonberény Kossuth tér 1.